

Poz. 830

**UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 3 września 2015 r.

w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 160 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹⁾) Państwowa Komisja Wyborcza uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się regulaminy okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiące załączniki nr 1 i 2 do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 maja 2011 r. w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 44, poz. 478).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *W. Hermeliński*

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529, z 2014 r. poz. 179, 180 i 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, 1044 i 1045.

Załączniki do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 3 września 2015 r. (poz. 830)

Załącznik nr 1

REGULAMIN OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

§ 1. Okręgowa komisja wyborcza, zwana dalej „komisją”, wykonuje swoje zadania określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, stosując wytyczne i wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej.

§ 2. Komisja rozstrzyga w sprawach należących do jej właściwości w obecności co najmniej połowy swojego składu, w tym przewodniczącego komisji lub jednego z jego zastępców.

§ 3. Komisja może przydzielić do wykonania określone czynności, wynikające z jej zadań, przewodniczącemu, zastępcom przewodniczącego, członkom komisji, sekretarzowi komisji lub zespołom powoływanym w tym celu ze swego składu.

§ 4. 1. Na pierwszym posiedzeniu, które z upoważnienia Państwowej Komisji Wyborczej organizuje dyrektor właściwej miejscowo dla siedziby komisji delegatury Krajowego Biura Wyborczego, komisja:

- 1) wybiera przewodniczącego komisji, jeśli funkcji tej nie może pełnić komisarz wyborczy;
- 2) wybiera dwóch zastępców przewodniczącego;
- 3) powołuje sekretarza komisji;
- 4) omawia zadania i ustala tryb swojej pracy oraz obowiązki i uprawnienia osób wchodzących w jej skład;
- 5) ustala sposób niezwłocznego podania do wiadomości publicznej informacji o swoim składzie, siedzibie i pełnionych dyżurach;
- 6) ustala działania związane z przyjmowaniem do zarejestrowania zgłoszeń list kandydatów na posłów oraz kandydatów na senatora, a także sposób podania o tym informacji do wiadomości publicznej;
- 7) rozstrzyga w przedmiocie powołania swojej inspekcji oraz określa jej zadania.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, do czasu wyboru przewodniczącego pierwszemu posiedzeniu komisji przewodniczy najstarszy wiekiem członek komisji.

3. Komisja powołuje na sekretarza komisji, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, dyrektora właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego lub osobę przez niego wskazaną. Sekretarz komisji uczestniczy w jej pracach z głosem doradczym.

4. Komisja powołuje pełnomocników, o których mowa w art. 173 Kodeksu wyborczego, do wypełniania zadań wyborczych.

§ 5. 1. Pracami komisji kieruje przewodniczący, który w szczególności:

- 1) czuwa nad wykonywaniem zadań komisji;
- 2) reprezentuje komisję na zewnątrz;
- 3) ustala projekt porządku obrad komisji, zwołuje jej posiedzenia i im przewodniczy;
- 4) podpisuje w imieniu komisji uchwały podjęte na posiedzeniach, w których uczestniczył, oraz pisma związane z działalnością komisji, z zastrzeżeniem spraw wymienionych w § 11;
- 5) zleca wykonanie określonych zadań obsługującej komisję delegaturze Krajowego Biura Wyborczego, a w razie potrzeby również delegatom Krajowego Biura Wyborczego wyznaczonym przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego na delegatury wspomagające delegaturę obsługującą okręgową komisję wyborczą.

2. W razie nieobecności przewodniczącego komisji jego obowiązki pełni zastępca przewodniczącego starszy wiekiem, a w razie również jego nieobecności – drugi z zastępców przewodniczącego.

§ 6. Do zadań sekretarza komisji należy:

- 1) zapewnienie obsługi organizacyjnej komisji;
- 2) przygotowywanie i przedstawianie komisji, po uzgodnieniu z jej przewodniczącym, projektów uchwał, rozstrzygnięć oraz innych materiałów będących przedmiotem posiedzeń;
- 3) podejmowanie, w ustalonym przez komisję zakresie, współdziałania z wojewodą i organami jednostek samorządu terytorialnego oraz konsulami i kapitanami statków dla prawidłowego przebiegu prac przygotowawczych do wyborów;
- 4) zapewnienie warunków organizacyjno-technicznych szkoleń obwodowych komisji wyborczych;
- 5) wykonywanie innych zadań zleconych przez komisję.

§ 7. 1. Członkowie komisji uczestniczą w posiedzeniach i innych pracach komisji.

2. W razie niemożności wzięcia udziału w pracach komisji jej członek jest obowiązany powiadomić o tym, w miarę możliwości jeszcze przed posiedzeniem, przewodniczącego lub sekretarza komisji.

§ 8. 1. Uchwały komisji zapadają większością głosów w głosowaniu jawnym. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia.

2. Wybory przewodniczącego komisji, w przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, i zastępców przewodniczącego komisji odbywają się w głosowaniu jawnym, chyba że członek komisji zażąda głosowania tajnego. W razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie.

§ 9. 1. W posiedzeniach mogą uczestniczyć osoby zaproszone przez przewodniczącego komisji.

2. Na wniosek członka komisji posiedzenie lub jego część odbywa się wyłącznie z udziałem członków komisji.

§ 10. 1. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół, w którym podaje się:

- 1) porządek obrad;
- 2) imiona i nazwiska uczestników;
- 3) zwięzłą treść wystąpień;
- 4) podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia.

2. Do protokołu dołącza się podjęte uchwały.

3. Uchwały komisji podpisuje przewodniczący posiedzenia, z zastrzeżeniem § 11.

4. Protokół podpisują przewodniczący posiedzenia i sekretarz komisji.

§ 11. 1. Wszyscy członkowie komisji obecni na posiedzeniu podpisują:

- 1) uchwały podjęte w sprawach:
  - a) wady zgłoszenia i odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów z powodu nieusunięcia wady zgłoszenia (art. 215 § 3 i 5 Kodeksu wyborczego),
  - b) wezwania do uzupełnienia wykazu podpisów (art. 216 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - c) odmowy rejestracji kandydata na posła z powodu nieposiadania prawa wybieralności (art. 215 § 4 Kodeksu wyborczego),
  - d) odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów z powodu niezyskania ustawowo wymaganego poparcia wyborców (art. 216 § 2 i art. 217 § 2 Kodeksu wyborczego),
  - e) przyznania numerów zarejestrowanym listom kandydatów na posłów (art. 220 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - f) skreślenia kandydata z zarejestrowanej listy kandydatów na posłów, uzupełnienia listy kandydatów na posłów oraz unieważnienia rejestracji listy (art. 222 § 1, 3 i 4 Kodeksu wyborczego);

- 2) inne dokumenty:
  - a) protokoły rejestracji list kandydatów na posłów (art. 215 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - b) protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym (art. 230 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - c) protokół wyborów posłów w okręgu wyborczym (art. 234 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - d) protokół wyników głosowania i wyników wyborów senatora w okręgu wyborczym (art. 272 § 1 Kodeksu wyborczego).

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 lit. a–d i f oraz pkt 2 lit. a stosuje się odpowiednio do uchwał i protokołów komisji w sprawach wyborów do Senatu.

§ 12. Uchwały komisji i inne dokumenty, o których mowa w § 11, oraz – stosownie do decyzji przewodniczącego komisji – inne wydawane przez komisję dokumenty opatrywane są pieczęcią komisji.

§ 13. Komisja udziela obwodowym komisjom wyborczym niezbędnej pomocy w celu zgodnego z prawem i sprawnego przeprowadzenia głosowania i ustalenia jego wyników, a w szczególności:

- 1) zwołuje narady przewodniczących i zastępców przewodniczących obwodowych komisji wyborczych dla omówienia zadań i trybu pracy komisji;
- 2) przeprowadza szkolenia członków obwodowych komisji wyborczych oraz udziela im bieżących wyjaśnień;
- 3) przekazuje obwodowym komisjom wyborczym wytyczne i wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej;
- 4) stwierdzając na podstawie skarg i własnych ustaleń uchybienia w działalności obwodowych komisji wyborczych, udziela wskazówek co do sposobu ich usunięcia.

§ 14. Komisja, w ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem prawa, na obszarze swojej właściwości:

- 1) rozpatruje skargi na działalność obwodowych komisji wyborczych, występuje o usunięcie stwierdzonych uchybień oraz zawiadamia pisemnie skarżącego o rozstrzygnięciu i czynnościach podjętych w związku ze skargą;
- 2) kontroluje przygotowanie do wyborów oraz wykonywanie poszczególnych czynności wyborczych, a w szczególności:
  - a) właściwe i terminowe sporządzanie spisów wyborców, wydawanie zaświadczeń o prawie do głosowania oraz sporządzanie aktów pełnomocnictwa do głosowania, a także wysyłanie pakietów wyborczych wyborcom głosującym korespondencyjnie,
  - b) rozplakatowanie obwieszczeń o granicach, numerach obwodów głosowania i siedzibach obwodowych komisji wyborczych oraz o zarejestrowanych listach kandydatów na posłów oraz kandydatach na senatora,
  - c) zapewnienie warunków pracy obwodowych komisji wyborczych, a w szczególności:
    - urządzenie i wyposażenie lokali wyborczych, a także dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych,
    - zapewnienie środków łączności i transportu,
    - dostarczenie kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a, formularzy protokołów i obwieszczeń wyborczych obwodowym komisjom wyborczym,
    - zapewnienie pomocy w przekazywaniu pełnomocnikowi komisji protokołów głosowania w obwodzie.

§ 15. Komisja współdziała w wykonywaniu zadań wyborczych z organami jednostek samorządu terytorialnego, zwłaszcza z wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) oraz konsulami i kapitanami statków, w szczególności w zakresie:

- 1) rozplakatowania obwieszczeń o zarejestrowanych listach kandydatów na posłów oraz kandydatach na senatora oraz ewentualnie innych obwieszczeń okręgowej komisji wyborczej;
- 2) udzielania pomocy w dostarczeniu protokołów głosowania w obwodzie do okręgowej komisji wyborczej.

§ 16. Komisja rozstrzyga w przedmiocie powołania swojej inspekcji. W razie utworzenia inspekcji komisja określa zakres i sposób wykonywania przez nią zadań komisji z zakresu nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego i kontroli przygotowań do wyborów.

§ 17. 1. Osoby dokonujące inspekcji działają w zakresie zleconym przez komisję, legitymując się upoważnieniem podpisanym przez przewodniczącego komisji oraz opatrzonym jej pieczęcią.

2. Osoby wchodzące w skład inspekcji, jak również inne osoby działające z upoważnienia komisji, są uprawnione do wglądu w dokumentację obwodowych komisji wyborczych, a także dokumentację znajdującą się w organach administracji samorządowej i w podległych im jednostkach oraz do uczestniczenia w posiedzeniach obwodowych komisji wyborczych, z wyjątkiem posiedzeń związanych z ustaleniem wyników głosowania.

3. Sprawozdania z inspekcji przekazywane są niezwłocznie komisji.

§ 18. Przewodniczący wydaje członkom komisji dokument potwierdzający członkostwo i pełnioną w komisji funkcję. Dokument potwierdzający pełnienie funkcji przewodniczącego komisji wydaje zastępca przewodniczącego.

§ 19. W przypadku konieczności zmiany w składzie komisji przewodniczący komisji niezwłocznie powiadamia o tym Państwową Komisję Wyborczą.

REGULAMIN OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

§ 1. Obwodowa komisja wyborcza, zwana dalej „komisją”, wykonuje swoje zadania określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, stosując się do wytycznych i innych uchwał oraz wyjaśnień Państwowej Komisji Wyborczej. W razie wątpliwości komisja może zwracać się do okręgowej komisji wyborczej.

§ 2. 1. Pracami komisji kieruje, zwołuje jej posiedzenia i im przewodniczy przewodniczący komisji.

2. W razie nieobecności przewodniczącego jego obowiązki pełni zastępca przewodniczącego komisji.

§ 3. 1. Komisja niezwłocznie po jej powołaniu zbiera się na pierwszym posiedzeniu, które organizuje odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), konsul bądź kapitan statku.

2. Na pierwszym posiedzeniu komisja:

- 1) wybiera ze swego składu przewodniczącego komisji oraz jego zastępcę, w głosowaniu jawnym, chyba że członek komisji zażąda przeprowadzenia głosowania tajnego; w razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie;
- 2) omawia swoje zadania i tryb pracy, a także obowiązki i uprawnienia osób wchodzących w jej skład;
- 3) ustala zadania do dnia wyborów, w tym związane z przygotowaniem lokalu wyborczego, ostemplowaniem kart do głosowania przeznaczonych do głosowania korespondencyjnego, odbiorem i zabezpieczeniem kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a, formularzy protokołów, spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów.

3. Do czasu wyboru przewodniczącego pierwszemu posiedzeniu komisji przewodniczy najstarszy wiekiem członek komisji.

4. Komisja zapoznaje się z wytycznymi i innymi uchwałami oraz wyjaśnieniami Państwowej Komisji Wyborczej dotyczącymi przeprowadzenia głosowania i ustalenia jego wyników oraz na tej podstawie sporządza plan pracy.

§ 4. 1. Komisja podejmuje rozstrzygnięcia w obecności co najmniej połowy swego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy.

2. Rozstrzygnięcia komisji mogą mieć formę odrębnych uchwał bądź wpisów do protokołu.

3. Uchwały podpisuje przewodniczący posiedzenia.

§ 5. Komisja podejmuje rozstrzygnięcia większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

§ 6. 1. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół, w którym podaje się:

- 1) porządek obrad;
- 2) imiona i nazwiska uczestników;
- 3) podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia.

2. Do protokołu dołącza się podjęte uchwały.

3. Protokół podpisuje przewodniczący posiedzenia.

§ 7. 1. Protokoły głosowania w obwodzie oraz kopie protokołów głosowania w obwodzie:

- 1) przekazywane pełnomocnikowi powołanemu przez okręgową komisję wyborczą w trybie art. 173 Kodeksu wyborczego, w celu sprawdzenia ich zgodności arytmetycznej,
- 2) podawane do wiadomości publicznej po zakończeniu prac komisji przez wywieszenie w miejscu łatwo dostępnym i widocznym dla zainteresowanych po zamknięciu komisji

– podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji, obecne przy ich sporządzaniu.

2. Uchwały komisji lub zarządzenia jej przewodniczącego, dotyczące przebiegu głosowania bądź ustalenia jego wyników, wpisuje się do protokołów głosowania. W razie braku miejsca na formularzu protokołu dołącza się je jako załączniki do protokołu.

3. Uchwały, protokoły głosowania i inne dokumenty komisji oraz wydawane karty do głosowania opatrywane są pieczęcią komisji.

§ 8. Komisja udziela informacji o wykonywaniu swoich zadań i udostępnia dokumentację członkom Państwowej Komisji Wyborczej oraz okręgowej komisji wyborczej, a także osobom przez nie upoważnionym, w szczególności osobom powołanym w skład inspekcji Państwowej Komisji Wyborczej lub okręgowej komisji wyborczej.

§ 9. 1. Członkowie komisji mają obowiązek uczestniczenia w szkoleniach oraz posiedzeniach i innych pracach komisji, w szczególności w przeprowadzeniu głosowania i ustaleniu jego wyników.

2. W razie niemożności wzięcia udziału w pracach komisji, zwłaszcza w dniu głosowania, członek komisji powinien jak najwcześniej zawiadomić o tym przewodniczącego komisji.

§ 10. Komisja współdziała w wykonywaniu swoich zadań odpowiednio z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), konsulem bądź kapitanem statku, w szczególności w zakresie:

- 1) przygotowania i wyposażenia lokalu wyborczego do głosowania;
- 2) odbioru i zabezpieczenia kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, formularzy protokołów, spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów wyborczych;
- 3) przekazania protokołów głosowania w obwodzie okręgowej komisji wyborczej;
- 4) przekazania kopii protokołów głosowania w obwodzie pełnomocnikowi, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 1;
- 5) zapewnienia środków łączności i transportu oraz pomocy niezbędnej do pracy komisji.

§ 11. Przewodniczący komisji wydaje jej członkom dokument potwierdzający członkostwo i pełnioną w komisji funkcję. Dokument potwierdzający pełnienie funkcji przewodniczącego komisji wydaje zastępca przewodniczącego.

§ 12. W przypadku konieczności dokonania zmiany w składzie komisji jej przewodniczący niezwłocznie powiadamia o tym odpowiednio wójta (burmistrza, prezydenta miasta), konsula bądź kapitana statku.